

Till:

Partiernas energipolitiska talespersoner
ledamöter i Energikommisionen,
Energiminister Ibrahim Baylan
Statssekreterare Nils Vikmång

Restvärme frågan måste få en hållbar lösning

Att ta tillvara restvärme från industrin till fjärrvärmenäten är smart eftersom denna värme oftast annars går till spillo. Jämfört med andra bränslen är restvärme i en klass för sig med eftersom den inte ger några som helst utsläpp enligt IVL och den Värmemarknadskommittén. När fjärrvärmeföretag köper restvärme från industrin stärker detta också industrins konkurrenskraft och förbättrar den totala miljöprestandan för både industri och fjärrvärmeföretag. På många orter finns en mycket god samverkan mellan industri och fjärrvärmeföretag om att tillvara värmen. Goda exempel att peka på är Helsingborg/Kemira och Sundsvall/SCA fjärrvärme med stor andel värme från industrin. När detta fungerar ger det betydande vinster för både industri och kommun men också för miljön.

Tyvärr finns det också orter där fjärrvärmeföretagen väljer egen värmeproduktion före industrins restvärme. När bio- eller avfallskraftvärme etableras på orter där det finns industriell restvärme är risken stor att restvärmen får stå tillbaka. Dagens styrmedel bidrar till att ge sådana incitament vilket är olyckligt.

För att visa på värdet med restvärme och få en modern hållbar reglering av fjärrvärmemarknaden bildade Sveriges största aktörer med restvärme Industrigruppen Återvunnen Energi, IÅE, för tio år sedan. Behovet av reglering som stärker kunder och externa leverantörers ställning har påtalats många gånger sedan 1996 då det i samband med omregleringen av elmarknaden också beslutades att fjärrvärmen skall bedrivas på affärsmässig grund. Någon reglering av monopolet infördes inte. Regeringen Persson tillsatte fjärrvärmeutredningen och 2008 kom Fjärrvärmelagen (2008:263) som gav möjlighet att driva ärenden till fjärrvärmenämnden. Nämnden saknade sanktionsmöjligheter och något ärende om anslutning av restvärme har aldrig förekommit. En ny utredning Fjärrvärme i konkurrens (SOU 2011:44) föreslog därför att det skulle införas tredjepartstillträde i alla fjärrvärmenät. Förslaget motarbetades av fjärrvärmebranschen och förslaget genomfördes inte. Istället infördes 1 augusti 2014 Reglerat tillträde till fjärrvärmenäten (2013/14:187).

Vi kan idag konstatera att denna lagstiftning inte löser problematiken att restvärme går till spillo. Regleringen ger i praktiken fjärrvärmeföretagen vetorätt mot externa värmeleverantörer och fjärrvärmemonopolet kvarstår:

"§37 a Fjärrvärmeföretaget har ingen skyldighet att medge ett reglerat tillträde om företaget kan visa att det finns risk för att det lider skada genom tillträdet. Om ett reglerat tillträde inte medges, ska fjärrvärmeföretaget skriftligen underrätta den som begärt tillträde om de skäl som åberopas."

Tillsynsmyndighet för "reglerat tillträde" är Energimarknadsinspektionen. Fram till oktober 2016 har myndigheten inte haft ett enda ärende med anledning av fjärrvärmelagens §37a om reglerat tillträde. Vår uppfattning är därför att "reglerat tillträde" på samma sätt som fjärrvärmenämnden är ett slag i luften.

Fjärrvärme är en utmärkt uppvärmningsform som gör det möjligt att hushålla med primärenergi. Det är inget fel på biobränsle och avfall som bränslen för fjärrvärmen men eftersom det är lätt att flytta biobränsle och avfall men svårt att flytta värme borde inte sådana anläggningar etableras där det finns restvärme. Sverige behöver en hållbar reglering av fjärrvärmenäten som gör att mer restvärme kan komma till användning. Det vinner miljön på, kunderna på och inte minst fjärrvärmeföretagen.

Hur ser ni på möjligheterna att skapa en hållbar lösning för restvärme frågan mot bakgrund av ovan?

Med vänlig hälsning
Stig Nilsson, ordförande Industrigruppen Återvunnen Energi

PS Läs mer om Industrigruppen Återvunnen Energi och restvärme på atervunnenenergi.se